

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Sausis - January 5, 1966

Nr. 1

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJIEMS METAMS PRASIDEDANT

JEI PRADĖTOJI 'TAKOS OFENZYVA' ĮRODYS TIK TAI, KAD TAIKA GREITU LAIKU NEJIMANOMA, VIETNAMO KARO IŠLAIDAS GREITU LAIKU TURĖTŲ ANT SAVO KAILIO PAJUSTI KIEKVIENAS JAV PILIETIS. — DEFICITO SUMAZINIMAS LIEKA VIENU SVARBIAUSIU PREZIDENTO RŪPESČIU.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Praeitais savaitės vidury pradėta 'taikos ofenzyva': A. Harri-mano vizitai Gomulkai ir Tito, J. Goldbergo apsilankymas pas popiežių Povilą VI, Š. Vietnamo bombardavimo sustabdymas -- gali atnešti tokios naudos, kad bent nuramins tuos, kurie mano, kad palankus sprendimo Vietnamo byloje JAV galima pasiekti taip vadinamom taikos derybom, iš tikro, kiekvienam protauja-čiam žmogui turėtų būti aišku, kad šiuo metu galima derėtis ne dėl taikos, bet kapituliacijos.

Jeį Hanoi režimas ir jo remė-jai, Maskva bei Pekinas, manytų, kad jiems iš tikro reikalinga tai-ka, jie lengvai surastų tam kelią ir jis vėstų ne pro Varšuvą, Belgradą ir Romą. Užtektų, pa-vyzdžiui, tik sustabdyti agresiją, taip kaip buvo padaryta Graiki-joje ar Malajoje. Jei taip neda-roma, reikšia, tam dar neatėjo laikas ir Amerikos 'taikos ofen-zyva' ko gero tą laiką dar toliau tik nutolina...

Pačiom JAV karas Vietname darosi vis daugiau jaučiama naš-ta finansiškai. Chicago Daily News praeitą savaitę skelbė, kad 'Viet war a monkeywrench in bud-get' ir kad prezidentas esąs tuo labai susirūpinęs. Apie tai buvo galima skaityti visuose Amerikos laikraščiuose.

Pagal Newsweek, šių fiskalinių metų, kurie baigiasi liepos 1 d., biudžetas buvo suvestas netoli 100 milijonų dolerių su 5,3 bili-jonu dolerių numatytu deficitu. Tačiau mokesčių įplaukė daugiau negu buvo laukiama ir tokiu būdu deficitas galėtų būti sumažintas iki 3,5 milijonų dolerių. Galėtų... jei nebūtų išsiplėtęs Vietnamo karas. Šiuo metu tas karas JAV išdui apsieinas apie 2 milijonus dolerių į dieną. Skačiuojama, kad netrukus tas skaičius pakils iki 3 milijonų. O tai reiškia, kad dar bėgančių metų biudžete deficitas bus ne 3,5 bilionai, bet 8 bilijonai dolerių.

Vėliausiai sausio 25 d. prezi-dentas turi patiekti naują biu-džetą, kuris sakoma sieksias apie 112-115 milijonų dolerių. Iš tos sumos didesnę pusę (apie 60 bilijonų) turės eiti krašto gyni-mo reikalams. Tiek mokesčių surinkti dabartinėm ratom nebe-įmanoma ir prezidentas atsidūrė prieš dilemą "Cut or Tax" -- atseit drastiškai sumažinti iš-laidas civiliam sektoriuje, atsi-sakant nuo 'karo su vargu' ir kdt didesnių socialinių projektų

arba pakelti mokesčius.

Abi tos priemonės prezidentui būtų labai nemalonios. "War on Poverty", nepaisant to, kad iki šiol nedavė jokių apčiuopiamų rezultatų, (išskyrus gerai apmo-kamų vietų politiniai palankiems asmenims), yra labai brangus prezidento širdžiai, lygiai kaip ir projektai padėti didiesiems miestams bei švietimui. Todėl prezidentas juos atidėti tikrai labai nenorėtų. Iš kitos pusės, pakėlimas mokesčių galėtų blogai paveikti visą ūkį ir galutinam re-zultate nepadidinti, bet sumažinti valstybės išdo gaunamas lėšas, kurios priklauso nuo ūkinės apy-vartos apimtys.

Laimė šiuo metu mes daugiau žinome apie valstybės ūkį ir su juo susijusius reikalus negu prieš keliasdešimt metų, sakykim, pa-saulinės ūkio krizės metu. Iš vi-so, ekonomijos mokslas yra paly-ginti jaunas, vos dvejų šimtų metų senumo. Tačiau to nepai-sant, ekonomistai dažnai turi di-desnės įtakos į pasaulio įvykių raidą, negu iš pirmo žvilgsnio atrodo. Atsiminkime tik Karolį Marx'ą!

Šiuo metu didžiausios įtakos visose vadinamose kapitalistinė-se valstybėse turi anglas John Maynard Keynes, kuris gimėtais metais, kada mirė Marx'as -- 1883, ir mirė tais metais, kada prasidėjo kapitalizmo ūkinio at-kutimo epocha -- 1946 metais.

J. M. Keynes, pats ekonómisto stūms, profesorius ir sėkmingas buiznierių, paskelbė daug revo-lucinių idėjų, kurias 1936 metais bandė sutelkti į vieną "The Ge-neral Theory" knygą.

Jeį ankstyvesni ekonomistai turėjo vadovautis daugiau savo vaizduote negu faktais, Keynes buvo laimingesnis už juos maty-damas daugiau patyrimo ir tu-rėdamas statistinius duomenis. Kapitalistinio ūkio gyvenimo cik-las su jo nuosmūkiu ir klestėji-mo periodais buvo jo susidomė-jimo objektas. Jis suko sau gal-vą, ką vyriausybė galėtų pada-ryti, kad nuosmūkiui visai nebū-tų. Ir nors 'kapitalistinio' kraš-to vyriausybė normaliai neturėtų kištis į krašto ūkį, ji vistiek turi labai daug priemonių vie-naip ar kitaip ūkį paveikti. Kad išvengus nuosmūkiu ar krizės, vyriausybė turi skatinti perei-kalavimą -- "aggregate demand". Kad to pasiektų, vyriausybė visai neturi siekti subalansuoto biu-džeto ir tam kelti mokesčius. At-

virkščiai krizei artėjant, vyriau-sybė turi mokesčius ir diskonto nuošimtį sumažinti, kad tuo būdu paskatintų ūkinį gyvenimą.

Taip galvojo ir visa eilė kitų ekonomistų, tačiau Keynes iš jų buvo geriausias ir populiariau-sias. Tiesa, prezidentas F. D. Rooseveltas 1934 metais parei-škė, kad jis Keynes visai nesu-pranta: "I didn't understand one word that man was saying", ta-čiau prezidento ūkiniai patarėjai suprato ir jo idėjom naudojo-si.

Amerikoje valdžia 'oficialiai' į ūkinį gyvenimą pradėjo kištis tik 1946 m. priimant "Employment Act", kuris numatė vyriausybės pareigas siekiant maksimalinio užsiėmimo (employment), gamy-bos ir pirkimo galios. 1953-54 bei 1957-58 krizių metais Eisen-howerio administracijos parei-gūnai griebėsi Keynes metodų padidindami valstybės išlaidas ir ... deficitą. Keynes labai impo-navo jaunam John F. Kennedy, kuris krašto ūkiui pagyventi nu-tarė sumažinti mokesčius, tai yra padaryti tai, ką Keynes siū-lė jau 1933 metais.

Prezidentas Johnsonas iš pra-džių buvo žymiai daugiau konser-vatyvių pažiūrų. Jis bijojo didė-lio deficito, tačiau laikui bėgant, atrodo, ir jis pakeitė savo pa-žiūras Keynes naudai.

Pavergtųjų Seimo sveikinimai Pauliui VI ir Prezidentui Johnsonui

Pavergtųjų Tautų Seimo Pirmininkas V. Sidzikauskas Naujųjų Metų telegramoje Popiežiui Pauliui VI rašo:

— Jūsų šventenybės jau-dinantis ir daug pasakantis taikos šauksmas ryškiai pabrėžia karų ir kivirčių ali-namo ir politinių, ūkinių bei socialinių neteisvybių slegiamo šių dienų pasaulio tragišką padėtį. Pavergtjų Seimas linki, kad atei-nantieji metai iš tikrųjų pradėtų naują tarpsnį žmo-nijos taikos ir teisingumo lū-kės čiams. Pavergtųjų Seimas linki, kad jo neges-tanti viltis — išsilaivini-mas centro ir rytų Europos šimto milijonų žmonių, su-gražinimas visų pagrindi-nių teisių ir laisvių, taip pat laisve garbinti Dievą ir minties bei žodžio laisvę, ateinančiais metais taptų realybe, nes teisingos ir pa-tvartios taikos žmonija gali tikėtis sulaukti tik tada, kai pasaulyje išnyks tam-sybės ir sprespaudos jėgos.

Keynes teorijos susilaukė ir nemažos kritikos, tačiau kaip ten būtų, kol kas JAV pergyve-no penkis ūkinio pakilimo me-tus. Bedarbių skaičius krito iki pakenčiamo 4,2%. Pramonė iš-naudoja 91% savo pajėgumo, kas yra labai daug, turint galvoje, kad praktiškai 100% pasiekti ne-galima. (Tam reiktų naudoti pa-senusias mašinas, kas tik pa-kektų kaštus).

Tą klestėjimą tačiau lydi ir nelabai malonūs reiškiniai. Ai-gų kilimas 1965 metais jau pra-lenkė gamybos pakilimą: 4,2 prieš 2,5%. Kaina pakilo 1,8% deta-lėje ir 1,3% urmo prekyboje.

Jeį vyriausybė dabar būtų pri-versta padidinti mokesčius, tai galėtų būti stabdžiu ūkiniam kles-tėjimui. Dar blogiau būtų, jei vyriausybė turėtų griebtis dras-tiškų priemonių, kaip kainų atly-ginimo bei kredito 'užšaldymo'. O prie to galėtų būti pridėta karo išsiplėtimas. Iš kitos pusės, net ir numatomos padidėjusios išlai-dos Vietnamo karo reikalams sieks tik apie 8,5% viso krašto pajamų, t. y. nelabai daug, paly-ginus su Korėjos karo išlaidom, kurios siekė net 13% tų pajamų.

Kaip ten bebūtų, prezidentas ir jo patarėjai šiuo metu yra at-sidūrę prieš nemažą galvosukį. Karas Vietname darosi jiems tik-rai nemalonia našta.

Prezidentui Johnsonui Pavergtųjų Seimo Naujųjų Metų telegrama rašo:

— Naujųjų Metų proga leiskite pareikšti Jums savo geriausius linkėjimus sėkmingai spresti mūsų laikų diktuojamus painius uždavinius. Ateinantieji metai gali būti didžiai svarbių sprendimų metai dau-gelyje pasaulio sričių. Šim-tas milijonų centro ir rytų Europos žmonių, kenčian-čių sovietinę tironiją, lau-kia laisvojo pasaulio mora-linės ir politinės paramos savo kovai dėl prigimtųjų teisių bei laisvių atstatymo. Pone Prezidente, mes tiki-me, kad Jūsų vadovauja-ma didžiosios Amerikos tauta pastoviai remis lais-vės jėgas ir padės mūsų ne-laimingiesiems broliams laisvę ir laisvą apsisprendi-mą laimėti.

TF SKELBIA KITOKIĄ MANIFESTACIJĄ

Du nutarimai šiuo metu yra Lietuvos išlaisvinimo Tautos Fondo valdybos dėmesio centre. Jie priimti 1965 metais, ne Tautos Fondo valdybos, tačiau Tautos Fondo valdyba ryžiasi pada-ryti juos svarbiais atramos taš-kais lietuvių visuomeninėj-pol-i-tinėj 1966-ųjų metų veikloj.

1) Amerikos Lietuvių Bendruo-menės Tarybos: "Skatinti LB pa-dalinis pagalbėti Tautos Fondui, organizuojant laisvinimo tiks-lams lėšų teikimo būrelis". (Philadelphioje, 1965 m. gegužės 23 d.)

2) Vliko seimo: "Seimas skati-na Vliką sudarančių grupių va-dovybes ateiti pagalbon Tautos Fondui ir bendromis pastango-mis su JAV Lietuvių Bendruo-mene bei jos padaliniais ... or-ganizuoti nuolatinių aukotojų Tautos Fondui būrelis". (New Yorke, 1965 m. lapkričio 28 d.)

Tautos Fondo valdyba ryžosi artimiausiu laiku susisiekti su atitinkamų organizacijų vadovy-

Vaclovas Sidzikauskas, VLIK Pirmininkas

VLIK PIRMININKAS APIE PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO METUS

Nesiliaujančiame tautinės gy-vybės atsinaujimo vyksme nuo-lat kinta žmonių padėtys ir vaid-menys. Vienų keliai baigiasi, ki-tų tik prasideda. Tačiau toje vi-suotinėje gyvenimo ir veiklos estafetėje visos amžiaus kartos visos kitų reikalingos. Tautinis solidarumas pasireiškia skirtingo amžiaus kartų bendradarbia-vimo darbu, nors jų įnašai savi-ti ir įvairūs.

Gyvenamasis laikas ypatingai pabrėžia visų kartų lietuvių tau-tinio solidarumo reiką. Lais-vojo pasaulio visų kartų lietu-viai turi būti solidariūs ne tik todėl, kad tam juos pareigoja labai sunkūs tautiniai uždavi-niai, bet ir todėl, kad tautinis solidarumas yra nuolatinė lietu-vių tautos prieš uždavinių ir svetimos gyvenamosios aplin-kos grėsmė.

bėmis ir pasistengti, kad tie nu-tarimai iš 1965 metų užrašų bū-ty perkelti į 1966 metų visos lietuvių veiklos tikrovę.

Nutarimuose minimieji bū-reliai yra nauja lėšų teikimo sis-tema Vliko programoje atlieka-miems bei atliekantiems darbams finansuoti. Nors pradėta 1964 me-tais, ši sistema tebėra nauja, nes ligi šiol tik bandoma ir dar nėra prideramai išplėsta. Beveik dvejų metų bandymas įrodė, kad tai patogi ir tikslinga sistema. Todėl 1966-ųjų metų uždaviny bus -- išplėsti ją taip, kad pasiektų ir apimtų visą Lietuvos nepriklausomybės idėja gyvenan-čių lietuvių visuomenę Ameri-koj ir kitur.

Neį ALT nei kitų tam pačiam tikslui vykdysimos rinklavių tuo neliečiamos, bet nuo šiol bus žymiai padažninti TF valdybos pranešimai apie tai, kas daro-ma ir darytina, kad tas 1966-ųjų metų uždavinys būtų atliktas, TF valdyba deda daug vilties į Lietuvos nepriklausomybės idėją ginančių laikraščių ir organiza-cijų redaktorių bei vadovų, ti-kėdama, kad jie pagalbės visuo-menei sukrusti dėl to tikslo, per-duodama jai žinias apie tą užsi-mojimą ir įtikinamai aiškindama jo reikšmę.

-- Šis užsimojimas tebūnie mū-sų jaunųjų ir vyresniųjų kartų tyliausia ir drauge pati iškal-bingiausia šių metų manifestaci-ja, -- pareiškė Tautos Fondo valdybos pirmininkas prel. J. Balkūnas 1966 metų išvakarė-se. (ELTA)

Jaunimas turi tai, ko išėivijos Lietuvai labiausiai reikia -- dra-gsius jaunatvės polėkius, ryžtą, idealizmą, energiją. Bet jaunystė yra praeinanti, kaip ir visas žmogaus gyvenimas. Todėl pri-valu nedelsiant atlikti jos uždavinius.

Jaunimas visais laikais buvo ir bus priešakmės tiesos, tei-sės, laisvės kovotojų pozicijose. Lietuvos laisvės byla laukia jau-natviško idealizmo ugnies, laukia karštų širdžių ir jautrių sąži-nių, kurios nesitaikstytų su skriauda ir neteise, kurios budė-tų ir siektų teisės, gėrio ir lais-vės pergalės okupuotai Lietuvos Respublikai, o per Lietuvą -- visai žmonijai.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Me-tai ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas tepadeda lietuviš-kajam jaunimui įsijausti ir įsi-gilinti į savo ypatingą padėtį ir ypatingus uždavinius.

Kas nauja Pasaulyje

* BEVEIK VISUOSE KONTI-NENTUOSE JAV vyriausybės pa-siuntiniai tiria sąlygas taikai Vietname atstatyti. Vak. Europos sostinės vyrauja skepticizmas dėl tos misijos pasisekimo. Ypa-tingai dėl to, kad nei Pekinas nei Maskva tuo reikalui nei žings-nio nepasitraukia nuo savo "kie-tos linijos", nesiliovus kaltinti JAV "agresija" ir noru karą ne-sustabdyti, bet dar daugiau iš-plėsti už Vietnamo ribų.

Atrodo, kad prez. John sonas siekia išlaikyti savo pažadą, iš-bandant visas taikai laimėti ga-limybes. Iš kitos pusės, tam ne-pasisekus, ruošiamasi tokiems karo veiksmams, kurie užtikrin-tų laimėjimą ir išgelbėtų Ameri-kos prestižą.

* PREZ. JOHNSONUI ĮSIPA-REIGOJUS pagalbėti Anglijai su-sidoroti su Rodezijos Jan Smith režimu, nesitikiama jokie atsil-yginimo, kad ir sustabdant preky-bą su Kuba ar Š. Vietnamu, jo reikšmę.

* KUBOS FIDEL CASTRO prisipažino, kad šiemet vėl teks suiveržti smarkiau diržus dėl to, kad R. Kinija atsisako toliau keisti savo ryžius į Kubos cuk-ry. Vietoj numatytos ilgalai-kės "prekybos sutarties" kiniečiai paverė ją trumpalaikė...

- Vaikeli, ypač saugokis tų dviejų plėšikų!...

KARAS IŠ ANAPUS...

Dirvoje esame spausdinę keletą reportažų iš II Pas. karo, naudodamiesi anglų, prancūzų ar vokiečių informacijomis. Šį kartą pradėdame spausdinti ilgą reportažą apie II Pasaulinį karą, "Karas iš anapus", naudodamiesi anglų laikraščio Sunday Times karo korespondento A. Werth prisiminimais. Šis anglų laikraštinnikas visą karą metą praleido Sovietijoje ir turėjo progos ten gerai pažinti karo nuotaikas ir žmonių pergyvenimus, sekti oficialių sluoksnių pareiškimus ir būti liudininku Maskvos, Leningrado, Stalingrado, Kijevo ir Charkovo kautynių. Šiame reportaže skaitytojas ras dalykų, kurie iki šiam laikui vakaruose buvo mažai žinomi, arba neskelbiami.

Amerikai pasirašius "atominę" susitarimą su Maskva, prezidentas Kennedy 1963 m. birželio 10 d. kalbėdamas Washingtono universitete pareiškė:

"Abu kraštai (Amerika ir Sovietija) tarpusavy turi daug bendrumo, bet vienas stipriausias, kad abu kraštai vengia karo. Tarp pasaulio didžiųjų, šios dvi tautos beveik vienintelės tarpusavy nebuvo priešais ir žmonių istorija neturi kito pavyzdžio, kad kas būtų tiek nukentėjęs nuo karo, kaip Sovietų Rusija... praradusi mažiau nei 20 milijonų žmonių."

Už kelių savaitžių mažiau draugiškame tone atsiliepė Chruščiovas, keikdamas "imperialistus" ir įspėdamas Ameriką evakuoti Panamą "kol žaidimo kauliukai dar neišmesti". Jis pakartojo Castrui duotą priesaiką, kad Sovietų Rusija gins Kubą sutarptinentinių raketų pagalba. Baigdamas jis pastebėjo:

"Mes kuriame komunizmą savo krašte, bet tai nereikia, kad jis kuriamas mūsų sienų ribose. Ne, mes parodysim kelią komunizmui ir likusiam pasauliui. Komunizmas nekuriamas vien Sovietų Rusijos teritorijoje. Mes darome viską, kad komunizmas triumfuotų visame pasaulyje."

Kennedy kalbėjo apie žuvusius karo metu 20 milijonų sovietų piliečių. Oficialiai sovietai niekur neduoda žuvusiųjų skaičiaus. Kai 1959 m. spalio m. vyriausioje taryboje vienas kalbėtojų paminėjo žuvusiųjų skaičių, Pravda kitą dieną pranešimą "išcenzūravo" ir skaičiaus nedavė.

Sunku šįandien pasakyti, kaip būtų pasibaigęs II Pas. karas, jei Amerika ir Anglija nebūtų susidėjusios su Sovietų Rusija Vokietijai nugalėti. Ir ta sąjunga, Amerikos misijos Maskvoje vado gen. John R. Deane žodžiais, buvo "pati keisčiausia istorijoje".

1939 m. gegužės 4 d. Pravdoj ir kituose sovietų laikraščiuose pasirodė trumpas pranešimas, pasirašytas Vyriausios Tarybos Prezidiumo pirmininko Kalinino, kad Molotovas skiria mas užsienio reikalams komisaru. Tačiau laikraščiai nieko nesakė, kas atsitiko su Litvinovu, kuris neva pasitraukė "savo prašymu". Šis kelių eilučių pranešimas pasaulyje sukėlė sensaciją ir buvo interpretuotas, kaip vienos epochos galas. Net Hitleris karinėje konferencijoje pareiškė, kad Litvinovo nušalinimas jį labiausiai pritrenkė ir kad tai esąs ženklas, jog sovietų laikysena vakarų valstybių atžvilgiu pasikeitusi.

Šitoks aiškinimas, kad Litvinovo pakeitimas Molotovu reiškia sovietų užsienio politikos pasikeitimą, labai paprastas. Prezidiumo "ukazas" tik oficialiai padarė galą Litvinovo erai, kuri

faktinai jau pradėjo baigtis Muencheno nutarimais 1938 m. Kremliaus sluoksniuose pradėjo įsigalėti skepticizmas dėl kolektyvinio saugumo politikos, kurią Tautų Sąjungoje gynė Litvinovas.

1934 m. žuvus prancūzų ministrui Barthou, jo vietą užėmė Pierre Laval, kuris pradėjo ieškoti sąjungos su Mussolini ir troško pagerinti santykius su Hitlerine Vokietija. Hitleriui okupavus Reino kraštą ir prancūzams su anglais dėl to nepajudinus piršto, Maskva pripažino, kad Lenkija ir Mažosios Sąjungos nariai negali tikėtis iš Prancūzijos pagalbos. Dabar Hitleris be perstojo plėsa savo teritorinius reikalavimus.

Anglai tuo metu buvo stebėtojai. Mac Donald 1935 m. davė Mussoliniui "baltą bilietą", o Baldwin ir Simon neparėmė prancūzų, Hitleriui okupavus Reino kraštą. Vėliau buvo paruoštas Hoare-Laval planas ir palaipsniui Anglija su Prancūzija pradėjo daryti nuolaidą po nuolaidos Ispanijoje, Austrijoje ir Čekoslovakijoje.

Tame laikotarpyje Sovietų Rusija irgi "sirculiavo". Tiesa, 1938 m. "valymai" buvo pertraukti, bet tiksliai žmonių buvo išstremti į koncentracijos stovyklas Sibiran ir daug buvo sušaudyta. Tačiau žmonės jau persiemė Stalino posakiu, kad "gyventi pasidare lengviau ir linksmiau". Sovietų kompozitoriai knrė operetes, o režisieriai statė komedijas. Tame laikotarpyje pradėta kalbėti apie pavojų iš Vokietijos ir buvo susuktos tokios priešvokiškos filmos, kaip Aleksandras Nevski ar Doktoras Mamlock. Spaudoje kiekviena proga buvo ieškoma išgarbinti raudonąją armiją, beveik kiekviename Pravdos numeryje karantojant, kad jį neįveikiama ir Vorosilovo vadovaujama pasiruošusi atsakyti į betkokią agresiją.

1939 m. gegužės pabaigoje Vyr. Tarybos sesijoje finansų komisaras Zverev pranešė, kad gynybos reikalams biudžetas nuo 23 milijonų rublių padidinamas iki 41 milijono. "Kuo mes būsim stipresni", sakė jis, "tuo bus mažesnis pavojus taikai ir fašistiniai agresoriai nedrįs pulti mūsų krašto."

To meto sovietinė spauda dar lošė vakariečių korta ir rodė aiškia prieššacinę liniją. Birželio 9 d. Tassas išstai paskelbė Chamberlaino kalbą parlamente, kurioj jis kalbėjo apie reikalingumą susitarti su Sovietų Rusija. Pravda persispausdino iš Daily Telegraph Churchillio straipsnį, reikalaujančio bendros garantijos Pabaltijui ir Suomijai. Jame buvo sakoma, kad toks paktas tarnaus ne tik anglų-prancūzų interesams, bet ir Sovietų Rusijai, tad reikia negaištant susitarti.

Sovietai norėjo, kad į Maskvą

deryboms atvyktų pats ministris Halifax, bet anglai po ilgo dvejojimo atsiuntė Strong, kurio pirmas susitikimas su Molotovu, dalyvaujant anglų ir prancūzų ambasadoriams, įvyko birželio 16 d. užsietes pusę valandos, antras susitikimas liepos 1 d. buvo pusantros valandos ir trečias susitikimas liepos 8 d. dvi valandas. Buvo ruošiamas Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų Rusijos tarpusavio pagalbos sutartis, kuri be garantijų Centrinei ir Rytų Europai, nuo agresijos turėjo ginti Pabaltijį ir Suomiją. Sunkiausiai buvo susitarti dėl Pabaltijo kraštų. Molotovas reikalavo, kad pagalba būtų pilna ir greita. Jis siūlė, kad Belgija, Graikija, Turkija, Rumunija, Lenkija, Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija būtų pridengtos tokios garantijos. Derybos komplikavosi. Sovietai iškėlė netiesioginės agresijos klausimą, ypač dėl Pabaltijo valstybių panaudojimo agresijos bazėms sutykraštų vyriausybės pritarimu. Sovietai taip pat norėjo žinoti, ar jų kariuomenei bus leista, agresijos atveju, įžengti į Lenkiją.

Strango misija nieko neatšiekė ir į Maskvą rugpičio 12 d. buvo atsiųstos anglų ir prancūzų karinės misijos, kurioms vadovavo anglų adm. Drax ir prancūzų gen. Doumenc. Anglai savo misijai nedavė jokių įgaliojimų susitarimui pasirašyti, o prancūzų generolo įgaliojimai irgi buvo negeresni.

Sovietų gen. Šapočnikov pasitarime su anglais ir prancūzais pareiškė, kad Sovietų Rusija prieš agresorių pasiruošusi išstatyti 120 pėstininkų divizijų, 16 kavalerijos divizijų, 100,000 patrankų ir 10,000 tankų. Anglai atsakė, kad jie galės išstatyti tik 5 pėstininkų divizijas ir vieną motorizotą diviziją. Protokole nesakoma, koks buvo prancūzų pasiūlymas, kurie skaičiumi turėjo didesnę už anglos armiją.

Sovietų pasiūlyme buvo sakoma:

1. Jei agresorius puls Angliją ir Prancūziją, tai sovietai tuo atveju duos 60% ginkluotų jėgų, kokias anglai ir prancūzai bus išstatę prieš užpuolėją. Jei tie išstatytų 90 divizijų, sovietai pasižadą duoti 63 divizijas. Lenkija turėtų dalyvauti su pilnomis jėgomis, prie savo vakarų sienų ir Prūsijos sutraukiant 40-45 divizijas. Anglų ir prancūzų vyriausybės turėtų iš Lenkijos išgauti leidimą sovietų kariuomenei įžengti per Vilnių (tuo laiku Vilnius buvo dar lenkų okupuotas. Red.) ir jei galima per Lietuvą, kad raudonoji armija galėtų pasiekti Prūsijos sienas. O jei bus reikalinga ir per Galiciją.

2. Jei agresija bus nukreipta prieš Lenkiją ir Rumuniją, tai lenkai ir rumunai turi išstatyti visas savo karines jėgas ir Sovietų Rusija duos 100% kiek bus išstaičiusi Anglija ir Prancūzija. Bet sovietai eis į pagalbą, jei anglams ir prancūzams pavyks susitarti su Lenkija ir Rumunija, o taip pat su Lietuva, dėl sovietų kariuomenės perleidimo per Vilnių, Galiciją ir Rumuniją.

3. Jei agresorius užpuls Sovietų Rusiją, pasinaudodamas Suomijos teritorija, Estija ar Lietuva, tai tuo atveju Anglija ir Prancūzija turi skelbti karą agresoriui ir pradėti karinę operaciją vakaruose, išstatant 70% sovietų jėgų, kuri išstatys 136 divizijas. Lenkija, būdama surišta sutartimi su Anglija ir Prancūzija, turės stoti karan prieš Vokietiją ir duoti sovietų kariuo-

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS IR PASTABOS

Prancūzų tauta stovi de Gaulle pusėje

ZIGMAS DAUTARTAS

Kas atsitiko su š. m. gruodžio 5 d. Prancūzijos rinkimais, kuriuose de Gaulle surinko tik 44% patiektų balsų? Ar de Gaulle "pralaimėjo" dėl savo "klaidų", kaip skelbė amerikoniškoji spauda?

Atsakymas trumpas. De Gaulle laimėjo abu kartus, tiksliau kalbant, jį remianti "Association Nationale" surinko pirmuose rinkimuose, kaip partija, daugiausia balsų, o antruose laimėjo, nežinint įvairių, ypač susigrūpavusių komunistų, socialistų ir radikalų, kurie turėjo tikslą sušaldyti de Gaulle rėmėjų balsus.

Partijos, kad ir po 7 metų "atostogų", pasirodė desperatiškai, bet kokia kaina norinčios prieiti prie valdžios. De Gaulle turėjo rungtis net su 5 kandidatais, vadovaujančiais įvairias Prancūzijos politines partijas. Baigiamuose rinkimuose prancūzų politinės partijos, ypač komunistai, socialistai ir radika-

menai laisvą priėjimą per Vilnių ir Galiciją... Jei Rumunija būtų įtraukta karan, panašus susitarimas turis būti pasirašytas tarp Rumunijos, Anglijos ir Prancūzijos dėl sovietų kariuomenės laisvo perleidimo per Rumunijos teritoriją.

Pagal sovietinę versiją, adm. Drax padėjojo Šapočnikovui už pasiūlymą, bet jo nesvarstė ir nepadarė priešpasiūlymo. Anglai nenorėjo daryti jokio spaudimo į Lenkiją. Prancūzų gen. Doumenc laikėsi kitaip ir du kartu telegrafavo į Paryžių painformdamas apie norą Varšuvon pasiūsti misijos narį gen. Valin, kad gautų iš Lenkijos vyriausybės pritarimą sovietų planui. Bet jam buvo atšakyta susilaikyti kuriam laikui nuo gen. Valin siuntimo į Varšuvą.

Anglai ir prancūzai norėjo, kad sovietai paskelbtų vokiečiams karą, jei šie užpultų Lenkiją, bet nestotų karan, kol vokiečiai nebus pasiekę Sovietų Rusijos sienas.

Rugpičio 17 d. gen. Doumenc telegrafavo į Paryžių: "Rusai nenori pasilikti vien žitrovais. Jie nori karinio susitarimo. Bet tai būtų ne bereikšmis popierio lapas, kokio iš mūsų laukiama. Vorosilovas man sakė, kad visa kita bus lengvai išspręsta, jei sovietų armijai bus leista įžengti į Lenkijos teritoriją." Ir gen. Doumenc į Varšuvą pasiuntė pas maršalą Rydz-Smigly misijos narį kapitoną Beaufre. Maršalas jam pakartojo, ką jau buvo sakęs prancūzų ambasadoriui: "Su vokiečiais mes prarasime laisvę, o su rusais prarasime dvasią."

Rugpičio 21 d. adm. Drax negavęs iš Londono informacijų, pasiūlė posėdį daryti už trijų ar keturių dienų.

Rugpičio 23 d. Vorosilovas, jau Ribbentropui esant Maskvoje, pareiškė prancūzų misijai: "Mes negalime laukti, kol vokiečiai sutriuškins lenkų armiją, kad galėtumėme pulti. Mums reikalingas tramplynas, kitaip mes negalėsime padėti." Ir atsiveikindamas pridėjo: "Mes veltui sugaišome vienuolika dienų"

Kitame numeryje: Vokiečių sovietų paktas.

lai socialistai, parodė savo nepopuliarumą prancūzų tautoje. Eidamos į rinkimus kiekviena atskirai galėjo surinkti tik 10-15% visų paduotų balsų, palyginus su 55,18% už de Gaullebalsavusiųjų.

Prancūzų tauta atsistojo de Gaulle pusėje ir tuo įrodė pasauliui savo politinį subrendimą ir, kad Prancūzija gali būti ir demokratinė ir savo likimo šeimininkė, be svetimųjų įtakos, nežinint iš kur ji ateitų.

Ko galima laukti iš de Gaulle ateityje politinėje plėtmėje?

Sekantieji 7 metai bus paskirti darbininkų ekonominiam gerbūviui pakelti. Bus statomi gyvenamieji namai, mokyklos ir ligoninės. Ūkininkams bus stengiamasi padėti surandant žemės ūkio produktams rinką ir pakeliant kai kuriems produktams kainas.

Europos Ūkinės Bendruomenės nariai bus paspausti, kad laikytųsi 1962,1,14 sutarties. Pagal tą susitarimą, kuris turėjo būti įgyvendintas š. m. birželio 30 d., bendruomenės nariai, perkantieji svetur žemės ūkio gaminius, turėtų įmokėti atitinkamus įnašus į bendruomenės iždą. Tokie iždo lėšos būtų panaudotos žemės ūkio gaminių subsidijoms Prancūzijoje ir kituose Ūkinės Bendruomenės kraštuose. Bendruomenės nariai to susitarimo nesilaikė, todėl ir įklimpo bendras ūkio "vežimas". Kada bendruomenės nariai pradės vykdyti sutartį, tai tas "vežimas" vėl pradės judėti.

Užsienio politikos srityje bus plečiama prekyba su komunistiniais kraštais, Afrika ir Pietų Amerika. Su komunistais bus santykiaujama kaip su egzistuojančia blygybe, bet ne kaip su draugais. De Gaulle politiniai ėjimai su kom. kraštais priklausys nuo JAV ėjimų.

Kaip ilgai JAV sieks koegzistencijos su Sov. Sąjunga, taip ilgai de Gaulle palaikys gerus santykius su kom. Kinija, kaip balansą tarp JAV ir Sov. Sąjungos.

Su V. Vokietija santykiai bus šalti tol, kol į Erhardo vietą ateis K. Adenauerio mąsto politikas. Tuo pačiu laiku bus gerinami santykiai su Anglija.

Su JAV santykiai negerės tol, kol JAV neatsisakys savo dominavimo Europoje ir paliks patiems europiečiams spręsti (kur-ti) įvairias tarpusavio sąjungas bei karinius blokus.

Į NATO de Gaulle žitri kaip į JAV klubą. Ten reikia reformų, kad europiečiai turėtų sprendžiamąjį balsą, nes pirmoje vietoje komunistinį antplūdį turės atlaikyti V. Europa.

V. Meškauskas gruodžio 1 d. 1965 m. Dirvos laidoje straipsnyje "Prancūzų smogiemoji jėga", pavadino prancūzų atominę bombą "pasenusia dar neišvystus dienos šviesa". Straipsnį jis baigia tokiu teigimu: "Užtat kaip negalvosi, prancūzų Force de frappe yra daugiau force de farce, lygiai kaip jų Mirage IV turi simbolišką pavadinimą. Tai mirażas, vaidinys, bet ne tikrovė."

Grįžkime prie realių Prancūzijos atominų bombų, kurių dabartiniu metu ji turi apie 40, o sekančiais metais turės 50.

Tikroji A. bomba yra keturius kartus galingesnė už amerikiečių A. bombą numestą Hirošimoje.

Apsaugos 2-LA-Mirage III aprūpinti raketomis ir specialiais radarais, kurių siekimo spindulys 350 km.

Greitis tarp 2500-3000 km/v. Jų uždavinys sekti erdvę ir prieš 50 lėktuvus. Dabartiniu metu Prancūzija jų turi 7 eskadras, išmėtytas įvairiuose Prancūzijos vietose po 12 lėktuvų kiekvienoje eskadroje (eskadrilėje). Tų lėktuvų įgulos budi 24 valandas paruošties stovyje. Tos eskadros veikia nepriklausomai nuo NATO.

Mirage IV -- tai sunkieji bombonešiai, kurių greitis -- 2500 km/v. Jie skirti A. bombos gabenimui. Yra aprūpinti specialiais elektroniniais prietaisais, kurie padaro prieš radarus neveiksmingus -- suklaidina ir tokiu būdu lėktuvus gali pasiekti savo taikinį. Tai geriausi sunkieji bombonešiai pasaulyje. JAV panašus į Mirage IV yra Convair B-58, su 1300-1400 mylių per valandą greičiu, arba tarp 2300-2500 km/v be elektroninių prietaisų.

Mirage IV dabartiniu metu Prancūzija turi 36 paruoštus A. bombos gabenimui su paruoštomis bombomis. Mirage IV įgulos budi 24 valandas, gyvena specialiose gyvenvietėse.

Dar 150 tokių lėktuvų yra gamyboje.

Šie visi daviniai paimti iš "Paris Match"

Be to Prancūzija jau gamina raketas su atominėmis galvutėmis, o pirmąją hidrogeninę bombą išsprogdins 1968 m. Bomba jau yra konstrukcijoje. V. Meškauskas būtų tikslėsnis sakdamas, kad Prancūzijai trūksta 15 bil. dolerių, bet ne 15 metų laiko. Visus atominius bandymus padarė ir bombą sukonstruktavo prancūzų mokslininkai.

De Gaulle savo atominę jėgą aptaria taip: "Tegul nei vienas priešas negalvoja, mums nešaudymas mirti, kad jis pats nebus paliestas tos mirties!"

Tai realūs didžiojo politikos ir karo mokslo žinovo žodžiai, kurie taip realūs, kaip ir jo laimėjimas rinkimuose.

Prancūzų A. jėga su anglų A. jėga tai ir yra tikroji V. Europos jėga, kuri privers ilgai Sov. Rusiją apgalvoti prieš leidžiantis į karo avantūras.

BOSTON

DR. ALGIRDAS BUDRECKIS KULTŪRINIAME SUBATVAKARY

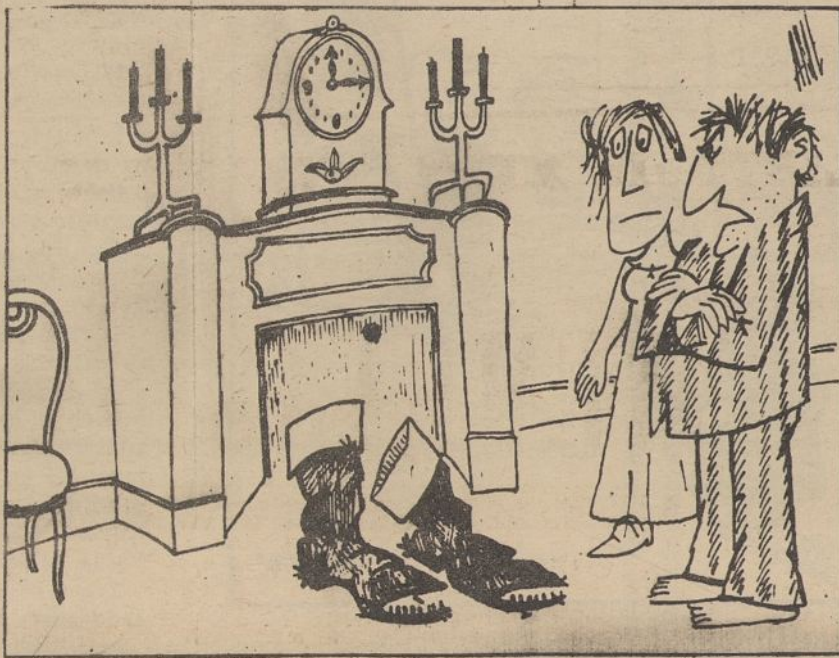
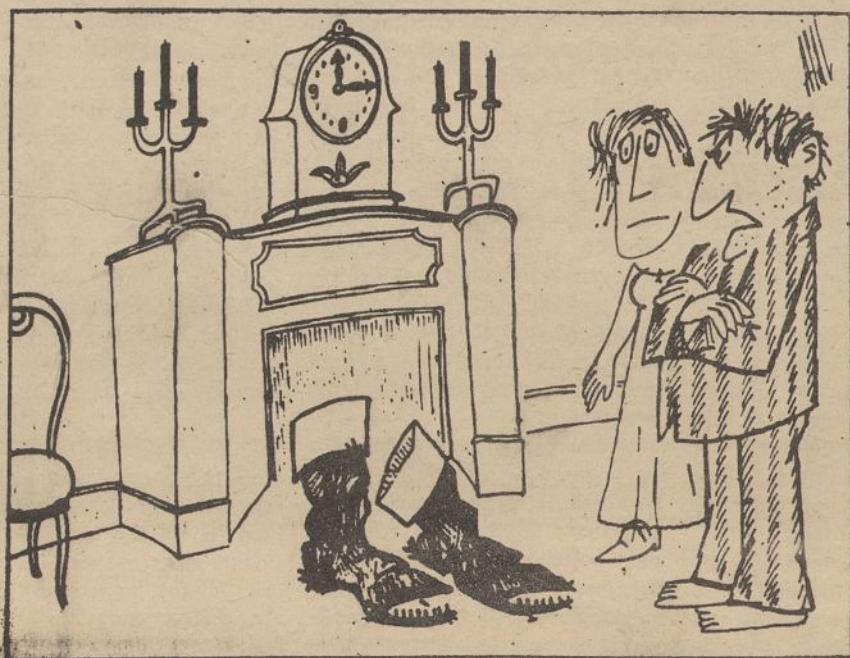
Gruodžio mėn. kultūrinis subatvakaris iš parengimų sąrašo iškrito dėl Kalėdų švenčių. Naujųjų 1966 metų pirmasis subatvakaris rengiamas sausio 15 d. 7 val. 30 min. vak. ALT S-gos Bostono sk. namuose. Jaunimo metus subatvakariuose pradės jaunas prelegentas dr. Algirdas Budreckis, vienas iš lapkričio 15 d. žygio rengėjų New Yorke. Jis kalbės apie lietuvių ir liet. kalbos išlikimą jaunimo požiūriu.

KOMP. DARIAUS LAPINSKO KONCERTAS

Komp. Darius Lapinskas grįžo iš Stuttgarto, Vokietijos, kur su simfoniniu orkestru įgrojo mūsų žinomo tenoro Stasio Baro op. arijų plokštelę. Jis kurį laiką gyvens So. Bostone pas savo tėvus. Čia prieš keletą savaitių visuomeninės organizacijos sudarė komitetą, vad. Ant. Gustaičio, komp. D. Lapinsko kūrinių koncertui rengti. Koncertas įvyks kovo 12 d. Jordan Hall -- Nauj. Anglijos konservatorijos didžiojo salė. Koncerte dalyvaus dainininkė Aldona Stempužienė ir pianistė Aldona Kepalaitė. Pats komp. Darius Lapinskas diriguos simfoniniam orkestrui.

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Tarp tų dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Kokie? Pabandykit surasti.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ŽODIS Į LIETUVĄ

Lietuvos atstovo Washingtone J. Kajecko kalba
N. Metų proga per Amerikos Balso radiją

Garbingos Tėvynės

Mielieji, Tautiečiai,

Kalėdų šventės praėjo, bet jų dvasia Vakarų pasaulis tebegyvena. Tad, žodelį apie ją.

Kai žydų tauta merdėjo svetimojo okupacijos, tamsią ir tyliąją naktį virš Betliejaus pasirodė žvaigždė. Ji nušvietė kelia išminčiams ir piemenėliams į Kristaus prakartėlę. Naujagimis kilme, amatu ir turtu, komunistų žodynų tariant, buvo proletariškas, už skurdžiausią jų dartinio "rojaus" proletarą. Vėliau vienintelė nuosavybė buvo Jo kūną pridenę rūšis, bet ir ji vienas Jo kryžiuotojų pasisavino. Kristus gimė ir mirė be turčių.

To nežiūrint, Jo atminimas okupanto gujamas iš Lietuvos. Kalėdos priverstina darbo diena šv. Lietuvoj. Kristus okupanto nepakenčiamas dėl to, kad paskelbė pasauliui teisingumą pagrįstą taika. Tokios taikos Lietuva, Vietnamas ir eilė kitų valstybių yra išsiilgę.

Esame N. Metų išvakarėse. Ar tuomi džiaugtis ar liūdėti? Turime kuo džiaug-

tis. Besibaigiančių metų bėgyje patirta daug ir pakartotino palankumo lietuvių tautos aspiracijoms iš JAV vyriausybės bei Kongreso sluoksnių, Amerikos organizacijų, laikraštinių ir Amerikos lietuvių. Šiemet tas palankumas ypač didingai praskambėjo įvairiose vietovėse. Tomis progomis priminta lietuvių tautos ilgų metų kryžiaus kelias ir jos tebesitęsianti skriauda. Dargi jaunimas į tas veiklos gretas didingai įsijungė. Tad, ateities veikla dėl žmogaus ir valstybės teisių atstatymo Nemuno krašte užtikrinta.

Vakarų vokiečiai atlygina nacių nuskriaustiesiems. Jie dargi ryžtasi sukelti fondą atlyginti už nacių karo metu iš Čenstakavos šventovės pagrobtus žemčiūgus. Kada, o kada, bus okupanto gražinta pagrobtas Lietuvos brangiausias žemčiūgas — jos laisvė ir nepriklausomybė?

Laisvosios Lietuvos pareigūnai ir Amerikos lietuviai tės pastangas lietuvių tautos išsiilgtai dienai priartinti.

Tikėjime būsimu Lietuvos prisikėlimu. Pasišvęs-

JAUNIMO METAI

Jaunimo Metai prasidėjo Kanados Lietuvių Jaunimo Kongresu 1965 m. spalio mėn. 9 d. Toronte, Kanadoj. Kalendoriniai metai yra, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos, paskelbti ištisi 1966 metai. 1966 metų sausio mėnuo yra pirmas jaunimo kalendorinių metų mėnuo. Šiame mėnesyje yra keliama Jaunimo Metų prasmė, tikslai, svarba. Ruošiamasi Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. Keliamos įvairios jaunimo problemos, Jaunimas traukiamas į aktyvesnę lietuvišką veiklą.

Pradedant Jaunimo Metus, apeliuoją į viso pasaulio lietuvių jaunimą nepalūžti dvasioje, lietuvių bėgyje ir kovingume. Pavergtos Lietuvos jaunimas, ir visa tauta, pareigoja ir laukia iš mūsų aktyvesnės akcijos.

Pirmiausia mes patys turime būti sąmoningi ir giliai persisunkę tėvynės meile, turime suprasti jos išgyventas ir tebegyvenamas kančias. Turime pažinti kas yra mūsų tikras priešas ir tikras draugas. Su priešu turime būti vedama energinga kova visais frontais ir visomis priemonėmis. Lietuvių jaunolis kovoja su ginklurankioje Vietname. Mes, būdami laisvam pasauliui, turime išvystyti drasią ir energingą laisvės kovą, padarius vieną žygį į Jungtines Tautas nesitraukime iš kovos lauko. To žygio tąsa tegul būna per visus Jaunimo Metus. Turime būti budrūs, nes okupantas ir jo tarnai dės visas pastangas, Jaunimo Metuose, mus suskaldyti, sumažinti Jaunimo Kongreso reikšmę. Jie bandys skleisti veiklę tarpe įvairius gandus ir panaudoti kiršinimui spaudą.

Jaunimo Metų proga kreipiuos į visas lietuviškų laikraščių redakcijas, mėgėjus ir profesionalus straipsnių rašytojus, būti santūriems ir visus dedamas žinias apie jaunimą tik patikrinus panaudoti spaudai. Kiekvienas neapgalvotas straipsnis gali pasitarnauti mūsų priešui, mūsų įsiubavusią veiklą gali susilpninti.

kime jį įgyvendinti. Nauji Metai tebūnie lietuviams Tėvynėje ir tremtyje lengvesni. Tepriartina jiems tikrosios laisvės rytą.

ti arba visai paraližuoti.

Jaunimo Metuose neieškokim kas mus skiria, bet ieškokim kas mus jungia. Mus visus, tiek senus tiek jaunus, jungia tėvynės meilė ir partizanų uždėta vienoda visiems pareiga. Tegul okupantas žino, kad jo dedamos pastangos mus suskaldyti yra bergždžios ir kad laisvinimo kova bus vedama tol, kol Lietuva bus laisva.

Jaunimo Metų ir Naujųjų 1966 metų proga, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto vardu, sveikinu viso pasaulio lietuvių jaunimą ir linkiu stiprios valios, darbštumo ir ištvermės. Jaunimo Metų proga te nelieta nei vieno jaunolio, juanulės kurie nebūtų įsijungę į pavergtos Lietuvos laisvinimo kovą. Rimtai susikaupe ruošimės Jaunimo Kongresui, skelbim pasauliui okupanto Lietuvai daromą skriaudą, rinkime parašus po petijom Jungtinių tautų atstovams, reikalaujanti Lietuvai laisvės. Vasario 16-tos minėjimo proga rašykime savo vyriausybės memorandumus reikalaujanti išskirti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose. Tarkinkaukim ir imkimės iniciatyvos laisvinimo ir lietuvių išlaisvinimo darbe. Jaunimo Metų proga pasidarykime Lietuvos laisvės byloje ambasadoriais visame pasaulyje.

Mielas Jaunime, junkimės į Lietuvos laisvinimo ir lietuvių išlaisvinimo darbą. Tegul mūsų visų prote ir širdyse viešpatuoja mūsų pasirinktas šūkis:

"Mūsų Jėgos, Mūsų Žinios Laisvai Lietuvai Tėvynei!"

Algis Zaparackas
PLJK Pirmininkas

JAUNIMO METAI VOKIETIJOJE

PLB Valdyba 1966 metus paskelbusi Jaunimo Metais. Visame laisvajame

Antanas Saulaitis SJ ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto pirmininkas Algis Zaparackas tariasi apie bendros jaunimo stovyklos ruošimą prieš Jaunimo Kongresą. Stovyklą organizuos ir ją koordinuos A. Saulaitis SJ. Stovyklaus ateitininkai, skautai, neolituani, santariečiai-šviesiečiai, studentų sąjungų nariai ir kt.

V. Plodžinsko nuotrauka

pasaulyje lietuviai išgirdę kvietimą ruošiasi Jaunimo Metus atitinkamai pavesiti. Vokietijoje 1965 m. lapkričio 16 dieną susirinko Krašto Valdybos kviesti atstovai įstaigų ir jaunimo organizacijų atstovai, nutarė save pasivadinti VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO METŲ KOMITETU ir paremti PLB ir Vokietijos Krašto Valdybų darbus Jaunimo Metais. Organizacijos ir jų atstovai sudarė Vokietijos Lietuvių Jaunimo Metų Komitetą:

PLB Vokietijos Krašto Valdyba — J. Barasas, Lietuvių Vasario 16 Gimnazija — kun. B. Liubinas, Lietuvių Katalikų Sielavada — kun. V. Damijonaitis, Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bažnyčia išeivijoje — E. Simonaitis, Vokietijos Studentų Ateitininkų S-ga — V. Bartusevičius, Vokietijos Moksleivių ateitininkų S-ga — kun. J. Riaubū-

nas, Evangelikų Jaunimo Ratelis — F. Skėrys, PLSS Vokietijos Rajono Seserija — H. Motgabienė, PLSS Vokietijos Rajono Brolija — A. Veršelis.

Lankstesnei veiklai atlikti iš trijų asmenų buvo išrinktas vykdomasis organas: pirm. — kun. V. Damijonaitis — 684 Lampertheim-Huettenfeld, Schloss Rennhof, vicepirm. ir ižd. — F. Skėrys ir sekr. — V. Bartusevičius.

VLJM Komitetas šiame pirmame posėdyje, bendrais bruožais apsvaistė Jaunimo Metų reikalus. Komitetas laiko savo uždaviniumi veikti PLB Valdybos ir Pasaulio Jaunimo Metų Komiteto nubrėžtose gairėse, skatinti jaunimą aktyviau reikštis lietuviškoje visuomenėje, sudarant tam reikalingas galimybes.

• Jaunimo Metais yra pramatomu suruošti visos Vokietijos jaunimo suvažiavimai Vasario 16 Gimnazijoje. Vieną savaitę lietuviškas jaunimas galėtų pabendrauti. Savaitgalyje pramatomu iškili programa, kuri turėtų sutraukti kuo didesnę skaičių iš stovykloje nedalyvaujančio jaunimo.

• Į 1966 metų centrinio vasario 16 minėjimo ir kitų tautinių švenčių, rengimo komisijas VLJM Komitetas deleguoja savo atstovus.

• Bus dedamos pastangos surinkti kuo platesnes žinias apie Vokietijos lietuviško jaunimo padėtį. Gilesniam jaunimo padėties ir jo nusistatymo, ypatinai lietuviškais klausimais pažinimui, bus pravaista anketa.

• Surinkti daviniai apie lietuviško jaunimo padėtį, organizacijas ir įstaigas sudarys pagrindą metų galio leidžiamam specialiam leidiniui.

• Šalia tokių centrinių parengimų, ir darbų, VLJM Komitetas dės pastangas, kad dėmesys į jaunimą būtų atkreiptas visose apylinkėse. Tam bus atrenkami keli pagrindiniai ir Vokietijoje galimi praveisti punktai iš Pasaulio JM Komiteto plano. Savo svarstymus ir sugestijas VLJM Komitetas aplinkraščiais pateiks

Naujųjų Metų rytą sutinkant ...

V. Maželio nuotrauka

(Nukelta 4 psl.)

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

Mutual

Federal Savings and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį — Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų

Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Automobiliams vieta greta mūsų įstaigos

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

L A I K A S —
sausio 15 d., 8-tą val. vak.
(šeštadienis)

ir
sausio 16 d., 3 val. po piet
1966 m.

VIETA —
Marijos Aukšt. Mokyklos
salėje,
67 Street ir South California
Avenue kampas,
Chicago, Ill.

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS "DAINAVA"

— stato —

GASPARO VELICKOS

"NEMUNAS ŽYDI"

SU SIMFONINIŲ ORKESTRU

Dirigentas PETRAS ARMONAS

Muzikinis apipavidalinimas Jono Zdaniaus. Pastatymas Kazio Veselkos. Scenovaizdis Jurgio Daugvilos. Choreografija Jaunučio Puodžiūno. Tautiniai šokiai Nijolės Pupienės.

Bilietai po \$6, 5, 4, 3, 2 gaunami "Marginuose", 2511 W. 69th St. Tel. PR 8-4585 kasdien 9 val. ryto iki 6 val. vak., pirmad. ir ketvird. 9 val. ryto iki 8 val. vak., sekmad. 10 val. ryto iki 1 val. popiet.

— o —

Toliau gyvenantieji biletų gali įsigyti, pasiuntę paštu čekį ar money order, nurodant dieną ir kainą: Dainava, 7016 So. Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636.

ANTANAS NAKAS

Besišypsanti tyla

KAI MUZIKOS GARSAI SUSTINGSTA SPALVU TONUOSE

A. Nako parodos Chicagoje atidarymo proga

VYT. KASNIŪNAS

Tiek pasaulinio garso menininkų, tiek savųjų tarpe randame tokių, kurie viena ar kita meno šaka pradėjo domėtis su brendusiame amžiuje ir vėliau išliko į jos viršūnę. Jie, nelyginant, brandino įgimtą meno sėklą, kuri viduje augo, klesėjo ir pagaliau nebesulaikoma išskleidė į paviršių šakas, lapus, pražydo gražiausiais žiedais.

Nuoširdus menininkas yra Antanas Nakas, kuris domisi visomis meno šakomis, bet didžiausią savo gyvenimo dalį praleido paskyręs muzikai. Todėl mes jį gerai pažinome kaip muziką, kriką, pedagogą, valdantį plunksną. Jis visą laiką buvo aktyvus lietuviškame meniniame gyvenime, su juo įdomu kalbėtis visais meno klausimais, jo skaitomos meno klausimai paskaitos ar straipsniai spaudoje visada įdomūs, įvairūs, gyvi.

Visados atviras tiek plunksna savo raštuose, tiek žodžiuose, mielas ir įdomus susibūrimuose, jis vis dėlto išlaikė paslaptį savo užsimojimus tapyboje.

Kai spaudoje perskaitėme pranešimą, kad muzikas Antanas Nakas rengia tapybos darbų parodą 1966 m. sausio 8 - 16 d. d. Chicagoje, Čiurlionio galerijoje, nustebome. Tuo labiau, kad Čiurlionio galerija ruošia tik iškilų dailininkų parodas. Reiškia, jis ne naujokas ir nesavamokslis tapyboje.

Ir kai spaudos bendradarbiai sužinoję šią naują apsilankę jo dailės studijoje pasižiūrėti tapybos darbų, pirmutinis klausimas buvo, kada pradėjo domėtis dailė ir tapyti paveikslus?

JAUNIMO METAI VOKIETIJOJE

(Atkelta iš 3 psl.)

bendruomenės apylinkėms arba tiesiai pačiam jaunimui.

• Vokietijos JM Komitetas telks lėšas darbams pravesti. Tam reikalui jau atidarytas banko kontas: Nr. 555, Bezirkssparkasse Weinheim / Bergstr. "Litauischer Jugendkongress". Darbo pradžia kiekviena atstovaujama komitete organizacija įneša po DM 5,— už kiekvieną savo narį.

• VLJM Komitetas toliau rūpinsis, kad Vokietijos jaunimas būtų atstovaujamas 1966 metais Chicagoje ruošiamame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese.

Vokietijos Lietuvių Jaunimo Metų Komitetas kviečia visus lietuviškus Vokietijoje, o ypatingai patį jaunimą, prisidėti prie bendro darbo, kuris niekam kitam neatneš naudos, kaip tik lietuvių tautos ateičiai.

Vokietijos Lietuvių Jaunimo Metų Komitetas

-- Plastiniu menu pradėjau domėtis nuo pat jaunystės dienų. Dar lankydams pradžios mokyklą aistringai pamėgau muziką ir tapybą. Svajoju pasidaryti muziku ir tapytoju. Deja, audringas 1914 m. karas, bastimasis po svetimus kraštus, skurdus ir vargingas gyvenimas Rusijoje, kai reikėjo lankyti iš ryto gimnaziją, o iki trečios valandos nakties užsidirbti pragyvenimui sau ir motinai, nukėlė mano svajones į vėlyvesnį laiką. Tačiau noras baigti muzikos mokslus neišblėso ir studijuojant Vytauto Didžiojo Universitete teise. Tapyba buvo visiškai pamiršta. Lankydams universitetą, pradėjau studijuoti Kauno Konservatorijoje fortepijoną. Konservatoriją baigiau trejais metais vėliau už Teisių Fakultetą. Antrojo Pasaulinio karo audros nubloškė į Salzburgo konservatoriją "Mozarteum", kurioje muzikos mokslus giliau dar 4 metus, o vėliau atsikėliau Amerikoje -- plačių galimybių ir pinigų reklamų krašte.

Praktiškai tapybą pradėjau studijuoti prieš aštuonerius metus. Dabartinis metu jau trečius metus lankau Chicago Meno Institutą, o be to, dar dirbtu su vienu estų dailininku, prieš keletą metų atvykusiu iš Paryžiaus.

-- Chicago Meno Institutas garsus visoje Amerikoje ir už jos ribų. Įdomu, kaip vertinate savo darbą Institute? Kodėl nepasitenkinate tik juo vienu, bet dar studijuojate ir privačiai pas žinomus dailininkus?

-- Į Chicago Meno Institutą atėjau jau gerokai pasiruošęs. Instituto profesorius K. Himmel, pas kurį studijuojau tapybą, yra žinomas menininkas ir jo vadovybėje daug ko pramokau, ypač susipažinau su techniskomis medžiagos vartojimo priemonėmis, tačiau Institutas mano polėkius stabdo ir varžo. Kas kita darbas su estų dailininku. Pas jį turu galimybę laisviau pasireikšti ir susilaukti griežtos, bet teisingos kritikos.

-- Būdamas muziku, dabar pasirodote su savo tapybos darbais. Ar tose šakose randate ką nors panašaus, viena kita papildant? Jei taip, kur pasireiškia tas bendrumas?

-- Mano manymu, plastinis menas ir muzika turi tarp savęs neatjungiamą ryšį, tik išraiškos būdai skiriasi. Dabar vis dažniau kalbama apie muzikos tonų spalvingumą, o tapyboje jau senai žinoma gama tonų, pustonų ir dar smulkesnių padalinimų. Muzikoje spalvų tonus sunkiai galima pajusti, tačiau ir paprastas klausytojas lengvai skiria mažą tonaciją nuo minorinės. Tikiu, kad mūsų klausia ateityje dar labiau išsibolės, o galirakis pagaus muzikos tonų spalvas. Man begalinį įspūdį padarė Vilniaus Šv. Petro ir Povilo bažnyčios freskai.

Kai juos pirmą kartą pamačiau, pagalvojau: Viešpatie! Juk čia yra sustingę muzikos garsai! Ir dabar, kai žituriu į paveikslą, kuris patraukia mano akį, vis galvoju apie sustingusius muzikos garsus. Ar atsirastų toks genijus, kuris ateityje sugebėtų muzikos garsus paversti spalvomis?

-- Kokia gi meno kryptis jus žavi ir kurios laikotės savo tapyboje?

-- Vertinu kiekvieną tapybos kryptį ir nuoširdų dailininką joje bedirbantį, tačiau, manau, kad apsiriboti bent viena meno kryptimi, sakysime impresionizmu, ekspresionizmu, abstraktizmu arba kitu "izmu", tikram menininkui negalima. Apsiribojimas viena kryptimi, arba taip dažnai dabar vartojamas išsireiškimas "suradimas savęs", yra absurdas, privedas menininką prie stagnacijos, kurioje polėkis, fantazija, jei ją menininkas turi, išsitemia ir sustingsta. Ir Kristus dar savęs nebuvo suradęs, sakdamas: "Viešpatie, padėk man giliau pažinti save". Tapyboje ir muzikoje nesu suradęs savęs ir niekad savęs nesurasiu. Aš vejuosi mirazą, kurio, gerai žinau, niekad nepavysiu. Suklupęs atsikėliau, bet žinau, kad nevegetuoju. Aš matau, kad tapau geriau už kitus menininkus, bet gerai žinau, kad kiti tapo geriau už mane. Turiu savo kelią ir pripažinimui neatgailausiu.

Dabartinis metu man arčiausiai prie širdies yra ekspresionistinė ir semi-abstraktinė meno kryptis, kurioje ir mažiau patyręs žiūrovas gali surasti formų, patraukiančių jo dėmesį. Šioje kryptyje yra gera dirva polėkiui ir fantazijai. Čiurlionio nebendau imituoti, taip kaip kiti visą amžių imituoja Cezaną arba kitą dailininką.

Besikalbant ir bežiūrint jo darbų, svečių kambaryje ant sienų pakabintus, Nakas staiga atsistoja, nueina prie pianino ir pradeda skambinti savo naująsias kompozicijas.

Pro medžio šakas prasiskverbianti vidudienio saulės spinduliai ir nusėda ant "Bacho fugos" paveikslo. Rodos, spalvos prabilo

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metai buvo pradėti Kanadoje, surengiant spalio mėn. Kanados Lietuvių Jaunimo Dienas. Šalia paskaitų, diskusijų, meninių pasirodymų ir linksmosios programos, pasigedome ten sportinių žaidynių, taigi tos jaunimo gyvenimo dalies, kuri mūsų atžalynui yra labai arti širdies. Tiesa, gautame laiške iš vieno rengimo k-to nario buvo sakoma, kad nuo sportinės pusės atsisakyta todėl, kad programa buvo ir taip perkrauta. Tokiu būdu, vargu ar galima buvo laiku užbaigti trijų dienų iškilmes, nežinrint kad sportas yra tampriai surištas su mūsų atžalynu. Tai įrodo Š. Amrikos lietuvių žaidynės, sutraukdamos gal didesnę dalyvių skaičių už įvairias konferencijas, suvažiavimus ar studijines savaites.

Nepaslaptis, kad kiekviename didesniame jaunimo šventės rengimo komitete mes randame ir vyresnės kartos atstovus, kuriems sportas dar ir šiandien yra terra incognita, į kurią jie nerodo net mažiausio noro pasitarti kelius žingsnius, iššalvinti ją, panagrinėti ir ... ir rasti joje daug jėgų ir priemonių Lietuvos laisvės kovai, lietuvių išlaikymui. Ši "nežinomybė" žemė nėra vien tik jaunulio-ės perėjimo tarpas į "rimtą" gyvenimą. Ne, Tai sėminas brendimo laikotarpis lietuviškos dvasios ateities gyvenimui, sukurus šeimą, įsijungus į politinę veiklą. Negana to, Sportas, šalia tautinių šokių, yra patrauklus jaunulio. Su sportu jis suauga nuo pat vaikystės dienų, tad ir į lietuvišką sportinę organizaciją nesunku jaunulį įtraukti.

O ši organizacija, kartais gaudama tik trupinius iš mūsų veiksmų (berods vieną kartą, vykstant į Australiją, ji buvo paremta finansiskai), gyvuoja ir garsina Lietuvos ir lietuvių vardą sveiktinųjų tarpe, laimėdama meistrų vardus (Pr. Gvildys, V. Nešukaitytė, E. Sabaliauskaitė) dalyvaudama krašto olimpinėse rinktinėse (I. Macijauskaitė) ir pan. Ir volens nolens, angliškoji spauda privola savo puslapiuose įrašyti mūsų vardą, privalo tai padaryti ir pavergtos Lietuvos sportiniai puslapiai, atskleidžiant mūsų broliams sportinę veiklą "anapus Atlanto".

Su tam tikru rezervu reikia priimti PLB-nės Valdybos 1966 m. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metų programą, kurioje norima išryškinti eilę momentų, skiriančių kiekvieną mėnesį vienam garsais.

Saulės spindulių pilna ir ant kito paveiklo "Aš tave myliu". Jį žiūrėdamas lyg girdi mylinčios širdies plakimą, laimės atodūsius, audringus sūkurio garsus. Kokia neišpasakytai didi spalvų ir garsų harmonija!...

Antanas Nakas, toliau skambindamas tyliai taria: -- Gerai žinau, kad muzikos garsų negalima nutapyti, tačiau būnant muziku, dažnai išgyvenu iliuziją, kad muzikos garsai pavirtę spalvomis, sustingsta. Ši idėja man labai artima ir turiu malonumą gyventi šiame iliuzijos pasaulyje. Todėl kai kuriuos savo paveikslus pavadinu muzikiniais vardais: "Scherzso", "Andante Cantabile", "Bacho Fuga", "Paganini Sonata".

JAUNIMO METAI, KONGRESAS IR SPORTAS

K. BARONAS

Jaunimo klausimui. Tačiau su žiburiu rankoje nerandame skirto sportui, fiziniam auklėjimui mėnesio.

Tą klaidą dar galima lengvai atitaisyti, paskelbiant sporto mėnesį pav. Š. Amerikos žiemos žaidynių metu, kartu kviečiant LB-nes, mūsų spaudą, paremti gražius sporto mėgėjų siekimus.

Kalbant apie Jaunimo Metus, negalima tylomis praeiti ir per jų centrinį tašką -- Jaunimo Kongresą Chicagoje.

Savo laiške, PLB-nės pirm. J. J. Bachunas, rašo: "kaip atsirastų geras ūpas, karts nuo karto parašyk apie 1966 Jaunimo Metus ir Pasaulio Jaunimo Kongresą. Jūs nesate jau toks "senis", tai turėtumėte tais klausimais pasisakyti".

Ašiu labai Pirmininkui už kvietimą. Pradėsiu nuo savų "marškinų" -- sporto, kadangi Kongreso programoje, sportinėje dalyje, yra įrašyta "geriausių lietuvių sportininkų" rungtynės -- krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir kt."

Negaliu suprasti, kodėl kolega J. Šolūnas Drauge 1965 m. gruodžio 10 d. nr. 289 "Žodis apie Jaunimo Kongresą" rašo: "vieno tik pasigendame. Ir tai turbūt svarbiausio. Tai sportuojančio jaunimo atstovų. Kai nepastebėjome komiteto sąrašuose žmogaus, kuris daugiau gintų ir nusimanytų apie sporto reikalus, vyliamės, kad sportinio judėjimo reikalus gins kiti komiteto nariai. Bent tie, kurie daugiau susiduria su lietuvių sporto gyvenimu. Tačiau teko labai nusivilti, nes lig šiol apie sportą Jaunimo Kongreso programoje nė pašnįpšt. Čia labai tiktyt ano dainiaus žodžiai (truputį pakeisti): "nei tinklinio, nei krepšinio mums turėt neduoda. Sako, tegu mūs jaunimas bus riebus ir juodas". Matote, su paskelbtąja Jaunimo Kongreso programa grįžtame atgal. Mažiausiai įpaskutinį šimtmetį, kada sportas buvo laikomas pragaros išmisu. Mums atrodo, kad skelbiant jaunimo metus nepaminėti jokių žodžių sportinių įvykių, yra nesupratimas, o Jaunimo Kongreso programoje netraukti sportinių varžybų -- nusikaltimas!"

Mielas kolega, arba neskaitei programos, arba straipsnį rašei prieš pusmetį!! Programoje įtrauktas ir sportas, tačiau sporto šakos... Dieve saugok, paimtos

ne vasaros sezonui, kadangi krepšinis, tinklinis, stalo tenisas Š. Amerikos kontinente yra kultivuojamos tik žiemos sezono metu, uždarose patalpose. Tad toks analfabetizmas gali mus tik apjuokinti. Ir kitas klausimas, ar sporto klubai sutiks dalyvauti su savo komandom, po dviejų mėnesių (šių sporto šakų sezonas baigiasi apie gegužės mėn. pradžią) pertraukos. Gal tik rengėjai mintyse turi Australijos rinktinę ir jos susitikimą su Š. Amerikos lietuviu. Tai jau kitas reikalas, atvirai sakant, prabangos sužadimui kelių rungtynių, kadangi kaip minėjau, birželio-liepos mėnesiais, amerikiečiai krepšininkai savo batukus yra pakabinę "ant vinies". Neteisingai J. Šolūnas sako, kad komiteto sąstata nėra sporto atstovo. Yra -- K. Sabaliauskaitė, kaip ŠALFASS atstovė. Bet greičiausiai sudarant programą, ji tam posėdy nedalyvavo. Tad ir k-to nariai, nieko blogo negalvodami (juk lietuvių garsūs lenctigėliai ir krepšiniu) paėmė ir prilipdė į programą žiemos sporto šakas.

Chicago -- milijoninis miestas. Šių sporto šakų varžybos negali būti išmėtytos keturiose miesto dalyse. Tai apsunkinimas ir sportininkų ir žiūrovų. Esu tikras, kad jų visų noras būtų kuo mažiau aiškščių - baseinų nuotolių, pačių sportinių žaidynių sukoncentravimas vienoje miesto dalyje, prie kokios nors mokyklos, ar universiteto, kurie dažniausiai turi ir sportiųjų įrengimus. Chicago pakankamai turi prityrusių ir gerų norų vyrų (V. Grybauskas, P. Petrutis, P. Žumbakis ir kt.) kurie šį reikalą gan lengvai išspręstų. Ir pabaigai -- keletą mažų pastabėlių.

Gerbiamej, leisdami Jaunimo Kongreso leidinį (tikiu, kad toks bus!) nepamirškime ir sportinės pusės, patalpindami bent kelis straipsnius, nuotraukas iš sportinės veiklos. Gal iki to laiko taip pat pasirodys mecenato leidžiamas ir J. Šolūno redaguojamas Australijos išvykos prisiminimai. O suplaukus į pasaulio lietuvių sostinę penkių kontinent jaunimui, gerai būtų sudaryti sporto sekciją su referatais iš diskusijom mūsų ateities sportinės plėtoties reikalais. Tai rei proga, kurios tikrai praleisti negalime.

Skaityk ir platink DIRVĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE
PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika
ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. German VSOP Brandy 5th — 4.98
2. Krupnikas — Honey punch 5th — 3.69
3. Napoleon Imp. French Brandy 5th — 3.35
4. Cream De Banana Liqueur 5th — 3.19
5. Chianti Imp. Wine Full Q. — 0.98

6. Imp. German Wines (May Wine, Liebfm.) 5th — 0.98
7. Imp. German Zeller Schwarze Katz 5th — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Clevelando skautai** akademikai šių švenčių metu turėjo nemažą svečių. Tai buvo jų filisteriai, kadaise gyvenę Clevelande, išsikėlę kitur, bet dabar atvažiuavę Clevelandan giminių ir draugų aplankyti. Buvo atvykę: J. ir Vitas Kokliai iš Los Angeles, Calif.; V. ir A. Melinauskai iš San Jose, Calif.; R. ir R. Penčylos iš Chicago; A. ir J. Grinos iš Pittsburgho, Pa.

P. Šenbergų šeimą aplankė jų sūnus Jonas iš Los Angeles, Calif. ir duktė Julija iš Bostono, Mass.

Fil. R. Minkūno, Matų, Juodikių ir Giedraičių pastangomis, suvažiuavę filisteriai gavo progos pabendrauti tarpusavy ir susitikti su savo clevelandiniais draugais akademikais.

• **Lietuvių Studentų Sąjungos** Clevelando skyriaus susirinkimas įvyko gruodžio 29 d. Čiurlionio Ans. Namuose. Susirinkime buvo aptarti LSS skyriaus veiklos klausimai ir išrinkta nauja valdyba sekancijai.

Į valdybą buvo išrinkti B. Grigaliūnas, J. Karaliutė, R. Seikus, V. Stankus ir G. Stuogytė.

• **E. Steponavičius** su šeima, šventes praleisdami Floridoje, siunčia Dirvai ir visiems bičiuliams bei pažįstamiams linkėjimus.

• **Nijolė Maželienė** — Dirvos kolektyvo narė — paslydusi susilaužė dešinės rankos kaulą. Rankos gydymas užtruks apie 5-6 savaites. Dirvos kolektyvo nariai linki ligonei kantrybės ir ištvermės.

• **Skulpt. Petro Vėbros pagaminta Vytis** gaunama Dirvos krautuvėje. Kadanagi tų skoningai pagamintų Vyčių kiekis ribotas, norintieji įsigyti prašomi nedelsti.

Dirva dėkoja Stasiui Lukoševičiui už tu Vyčių atgabenimą iš Chicago.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaunate kreipdamiesi į **Z. Obelenį** tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

Savininkas parduoda 2 šeimų (5-5) namą prie Sv. Jurgio parapijos. 1½ automob. garažas su užtr. durimis. Naujos vandens nuobėgos, 2 nauji gazo pečiai. Gale porčiai. Variniai vamzdžiai. Padalintas rūsys su dušu ir išviete. Yra kilimai, užuolaidos ir orui vėsintuvai.

Kaina — greitam parduvimui. Tik suinteresuotiems.

Teirautis tel. EX 1-4329. (142-2)

Kalėdų senelis (V. Staškevičius) pas Clevelando liuanistinės mokyklos mokinius.

V. Bacevičius nuotrauka

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

NAUJA LB APYGARDA

Tenką pasidžiaugti mūsų vienos bendruomeninės institucijos augimu, būtent: sudaryta LB JAV Pietryčių Apygardos Valdyba, kurioje įeina Philadelphia, Baltimorės, Washingtono, Wilkes-Barre, pietų New Jersey ir kitos apylinkės. Pagal, prieš aštuonis mėnesius suvažiavusių tų apylinkių atstovų nutarimą, apygarda sudaryta iš penkių narių: trijų philadelphiečių ir dviejų iš New Jersey apylinkės atstovų, su buveine Philadelphijoje, LB Pietryčių Apygardos Valdybos sudėtis tokia: adv. St. Mankus — pirm., adv. J. Stiklorius — vicepirm., dr. K. Gudėnas — sekr. — ižd., J. Janulaitis ir P. Baublys valdybos nariai.

Gruodžio 15 d. susirinkime svarstyta naujų LB apylinkių steigimo ir lietuvių bendruomenės propagavimo reikalai. Numatyta kontaktuoti antros, trečios kartos lietuvių kuriant naujas apylinkes. Buvo plačiai išsikalbėta ir kitais bendruomeniniais kultūrinės veiklos klausimais. Išskeltas gyviausias reikalas daugiau susirūpinti priaugusių kartos liuanistinių švietimų kartu stengiantis paveikti tų tėvus, kurių lietuviškos sąmonės susnūdimas užkerta kelią lietuvių tautos tęstinumui prailginti.

Naujai įsikūrusiai apygardos v-bai atsiveria platus darbų barai, juoba, kad ji ... anksti balnojo ir vėlai išėjo, ir dabar neišvengiamai, ar ji savo aštuonių mėnesių neveiklą tik neįskaitys? nustatyto darbo kadencijai?

Atrodo, tuos turėtus posėdžius lipdant v-ba nederėtų įskaityti į "veiklos" aktyvą. Kai dėl ieškojimo ryšių su senakurių jaunimu, kurs didelėje daugumoje jau tik vieną kitą angliškai-lietuviškai sakinį sumezga ar visai tėvų kalbą atmetusių, tai senai mums tuo reikėjo susirūpinti. Jei negalėjome anų prisivilioti ar susitapdinti vienalytėje lietuvių bendruomenėje, tai ko bijota kurti pirmiesiems, po tuo pačiu bendruomeniniu stogu ir taikant tokią pat LB konstituciją ir angliškai kalbančių lietuvių bendruomenės apylinkę, t. y. suteikti autonomiją, nes vistiek jie mūsų tautiečiai. Pirmu šūviu turėjome taikyti į Lietuvos Vyčius. Keista, nepasirūpinta išleisti laiku anglų kalboje PLE konstituciją. Ją tuoj reikia paruošti ir kurti nebevertojančių lietuvių kalbos branduolinius sąjudžius tokias apylinkes sudaryti. Kiekvieną sutiktą, kurs išpažįsta esąs lietuvių kilmės žmogus, kalbinti priklausyti prie vienos iš dvikalbių įkurtų LB apylinkių.

Kur nebūt galima sudaryti apylinkės dėl mažo narių skaičiaus — įkurtinos senitnijos; svarbu nepalikti juos palaidai gyventi. Kas pasakytina dėl tokios veiklos? Mums turėtų rūpėti, kad jie pakurtėtų lietuviškos ir mūsų tautos labai tegul ir mažiausiai, nors šešioliktą Vasario dieną kartu atšvęstų ir atitinkamą tam auką skirtų. Kai užsimęgs bendradarbiavimas ir vienas kitų

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamųjų, didelis salionas, valgomasis ir virtuvė. Naujai dekoruotas. Prie Neff Road. Anžiūrėti tik susitarus. Telef. IV 1-6087. (142-1)

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Didelis pareikalavimas a vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas

15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS

ĮVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS. STOGELIAI IR KITI MODERNŲS NAMŲ PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

Adv. Nadas Rastenis, gyvenęs Baltimorėje, sausio 4 d. atšventė 75 metų amžiaus sukaktį. Gimęs 1891 m. Stagalių km. Linkmenų valsč. 1911 m. atvyko į JAV ir baigęs teisės mokslus Bostono universitete advokato Clevelande, o dabar Baltimorėje, aktyviai dalyvaudamas lietuvių visuomeninėje veikloje. Yra išvertęs anglų kalbon lietuvių poetų kūrinių ir pats sukūręs eilėraščių, kurių vienas rinkinys "Trijų rožių šventė" išleistas 1955 m.

nuoširdesnis pažinimas, tai veiklai pagyventi bus susirasta talkininkų. Toje LB Pietų Apygardoje kodaugiausiai kreiptinas dėmėsų į Pennsylvanijos garsiuosius angliakasių rajonus, kur dar apsiečiai mūsų tautos palikuonių esama ir yra palikti tautiniam sunykimui. Kai lietuvių lėšomis statytos bažnyčios pereina į svetimųjų rankas, tai kas besulaukys tą mūsų tautietį nuo nuleituvėjimo, jei ne priklausymas bendruomenėje.

Pačioje Philadelphijoje ir plačiose miesto apylinkėse gyvena daug lietuvių, nors kiti tik lietuvišką kilmę teiškai žįsta, betgi kažkodėl mūsų nesirūpinama daugiau bendruomeniniai įkvėpti tuos, kuriuose dar tautinė ugnelė rusena. Čia vienos turimos lietuvių bendruomenės apylinkės prie šv. Andriejaus parapijos "šventoriaus" nepakanka, kai ji dabar savo nariais pamažėjo išleisti anuomet "spiečių" ir susitvėrus New Jersey padangėje naują lietuvių bendruomenės apylinkę, kuri patogiai sau tvarkosi atsipalaidavusi nuo tų platesnių Philadelphia ir jos apylinkėse gyvenančių mūsų tautiečių lietuviškos išlaikymo rūpesčių bei kultūrinių apraiškų puoselėjimo. Šiuo metu iškyla neatidėliotinas reikalas ir prie šv. Kazimiero ir šv. Jurgio parapijų, talkininėjant Lietuvos Vyčiams, suburti ten išlikusius (nors gero kai tautiniai sužalotus) į jų pačių kūriamą lietuvių bendruomenės apylinkę. Suprantama, tai nelengvas darbas, tačiau bandyti reikia — blogiausi atvejai nors surasti jiems kokį tinkamą "viršaitį" duodant platesnę "savivaldą".

Gelbėjime ką dar galime išgelbėti nuo tautinio sunykimo, nes kiekvienas besirūpinąs Lietuvos geresne ateitimi yra kartu ir ištikimas bei budrus sargas tautos tęstinumo išlaikymo ir jos laisvės sargyboje. Pirmiausia organizuokime jaunimą ir paieškokime tinkamų metodų jį kultūrine veikla sužavėti, jo dvasią lietuvių bei patraukti ir po to leisti jam savybiniai pasireikšti, kalbant kitu terminu, saviuokloje dirbti. Mūsų krašto okupantas siekia ir tikisi tautą sunaikinti per jaunimą. O mes čia laisvėje gyvendami kaip įvertiname savo prieauklį?

Naujai susikūrusiai LB Pietryčių Apygardos Valdybai palin-

kėjime būti gerai apsisprendusiai imtis nelengvų pareigų, kaip ir užsidėta didelę atsakomybę prieš lietuvių tautą savo darbais. Tenepritrūksta ryžto, kantrybės ir aukos skiriamos mūsų bendruomeniniams ir tautos labui.

Juozas Bubelis

Iš Rusijos veržiasi nagų liga

Lietuvos turgavietėse uždrausta prekiauti augalinės bei gyvulinės kilmės produktais ir iš toliau atvežtais vaisiais bei daržovėmis. Taip pat griežtai suvaržytas automobilių bei sunkvežimių išvažiavimas už Lietuvos ribų. Priežastis ne politinė ir ne ūkinė, o gyvulių snukio ir nagų ligos epidemija, kuri ėmė plisti iš kažkurių "brolišių respublikų". Dėl to visoms auto-transporto priemonėms (išskyrus viešojo susisiekimo autobusus, vykstančius nustatytais maršrutais) uždrausta be specialaus patikrinimo ir leidimo iš Lietuvos išvykti, taip pat ir iš kitur atvykti.

Geležinkelių stotyse ir aerodromuose keleiviai privalo dezinfekuoti batus tam tikrose dezinfekcijos dėžėse. Tų priemonių griežbi nuo gruodžio 20 dienos. (ELTA)

PARENGIMAI DETROITO LIETUVIŲ NAMUOSE

Sausio 15 d. lietuviškas filmas "Aukso žąsis". Sausio 22 d. Kaukių Baliaus, rengia Detroito Jūrų Skautai.

Sausio 29 d. "Antras kaimas", vaidina Antrojo Kaimo grupė, rengia Korp! Neo-Lithuania Detroito.

MALE OR FEMALE

IBM TECHNICIANS

Are you making full use of your technical school or military electronic training? Our field Engineering Division offers top pay and expenses while in training at our plant schools. Learn to service data processing machines and solid state computers. Excellent employee benefits. Call ES 5-7700 or WE 2-1700 between 8:30 a.m. and 4:00 p.m. Monday thru Friday for details and interviews.

IBM CORP.

5930 HOHMAN AVE.

HAMMOND, INDIANA

An Equal Opportunity Employer

WANTED
1st CLASS
SKILLED
MILLING MACHINE
OPERATORS
I.D., O.D. GRINDERS
W. & S. TURRET LATHE
OPERATORS
DRILL PRESS OPERATORS
also
PARTS WASHER
STOCKROOM
Excellent working conditions.
Liberal fringe benefits. Good
opportunities for experienced
men. Minimum experienced con-
siderd.
FORMSPRAG CO.
23601 Hoover Road
Warren, Mich.
313 — JE 6-9000
An equal opportunity employer.
(141-6)

WANTED AT ONCE
HYDRO-TEL OPERATORS
BORING MILL OPERATORS
BENCH MEN FOR DIE
CAST DIES
RADIAL DRILL OPERATOR
JOURNEYMEN PREFERRED
58 hour week. All shifts
**PERMANENT MOLD
DIE CO.**
2275 E 9 Mile Rd.
Warren, Mich.
313 — 536-9055
(141-8)

**JOURNEYMEN
TOOL & DIEMAKERS**
Excellent career opportunity
in fast growing Company for
Tool & Diemaker or Machin-
ists. In the can and closure
field. New modern air condi-
tioned plant located 60 miles
West of Atlanta.
Send resume to
SOUTHERN CAN CO.
Tallapoosa, Georgia 30176
(141-2)

DIE MAKERS
58 Hour week. Days or
nights. Steady employment.
Fringe benefits.
**AETNA TOOL & DIE
COMPANY**
24331 Sherwood
313 — JE 6-6240
Detroit, Mich.
(139-2)

WANTED AT ONCE
1st CLASS
DIE LEADERS
DIE MAKERS
MILL HANDS
APPRENTICE
For progressive dies and stain-
less steel molding dies. Stady
work. Top rates. Fringe bene-
fits.
**ZAGAROLI TOO &
MACHINE CO.**
14300 Prairie
Detroit, Mich.
(141-5)

WANTED AT ONCE
SKILLED
Multiple spindle automatic
machine set up man. Quali-
fied for working forman
Job. Prefer grenley experi-
ence. Days, steady, modern
plant, excellent opportunity.
313 — TA 5-8805
(141-5)

LB CHICAGOS APYGARDOS VALDYBA RUOŠIA NUOTAIKINGĄ H U M O R O V A K A R A

Programoje dalyvauja: A. Baronas, D. Bindokienė, Vl. Butėnas, N. Jankutė, J. Minelga, V. Namikas, G. Vedegys, A. Valentinai ir R. Vėžys. Programos vedėjas V. Vijeikis.

Vakaras įvyks šių metų SAUSIO MEN. 9 D., 3 VAL. PO PIETŲ Baletų Mokyklos-Teatro salėje, 2515 W. 69 St., Chicago, Ill.

Įeinant aukojama \$2.00.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Įsijungdami į vykdomą piniginių vajų, ALTS Omahos skyriaus nariai, visi asmeniškai paaukoję po 5 dol. pakėlė savo skyriaus Vilties Draugijos įnašą 35 doleriais. Šios sumos čekį prisiųsdamas skyriaus pirmininkas J. Povilaitis pastebi, kad omahiečiai yra numatę artimoje ateityje vykdyti ir kitokius planus Dirvai paremti. Dirvos-Vilties atstovu Omahoje, Nebr. yra ilgametis Dirvos bendradarbis p. Vincas Šarka. Negausiems, bet veikliams ir solidariams ALTS Omahos skyriaus nariams esame dėkingi už paramą.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Cicero skyrius, atsiliepdamas į vajų Dirvai paremti, padidino savo įnašą 25 doleriais.

• Vilties Draugijos nariai — Al. Laikūnas, Vl. Blinstrubas, V. Vinclova, K. S. Karpius, reikalų vedėjas J. Čiuberkis, buv. valdybos ižd. A. Mackevičius, dalyvaujant reviz. k-jos pirm. A. Garmui, sausio 2 d., sekmadienį, pašventė Vilties leidyklos inventarizacijai praversti.

• Anicetas Simutis paskirtas Lietuvos Konsulu New Yorke nuo 1965 m. gruodžio 20 d. Ligšiol A. Simutis dirbo kaip vice-

konsulas Lietuvos generaliniame konsulate New Yorke, kur ir toliau dirbs naujoju titulu.

• Antanas Vainius jr. iš New Yorke, buvęs Ateitininkų Studentų S-gos CV pirm., tragiškai žuvo prie Ashland, Ohio, gruodžio 30 d., atvykus stovyklauti jaunimo vadovų kursuose.

— Lietuvių Fondas yra visų lietuvių fondas, kad visi pagal savo išgales prisidėtų prie jo įsijungti. Taip

SUKAKTUVINĖS AUKOS DIRVAI

R. Liormanas, Rochester 2,00
P. Bulkė, Hamilton 10,00
Dr. Vl. Ramanauskas
Cleveland 10,00
J. Jaškauskas, Dayton 2,00

L. Lendraitis, So.
Boston 4,00
Ant. Juodvalkis, East
Chicago 5,00
Fel. Andriūnas,
Wyncote, Pa. 10,00

rašo Dr. Antanas Razma, LF Tarybos ir valdybos pirmininkas, Wilmington, Ill. (Sk.)

VISUS ĮTARIA VAGIMIS

Didžiausia retenybė Vilniuje — viešbučių administratorių šypseną atvykusiems keleiviams (išimtis užsieniečiams). Viešbutyje keleivį priima kaip priešą. Jei atsitinka, kad jis neturi pasu su savim, nėra vilties jam gauti nakvynę: į akis įtaria, kad gal vagis. Kreiptis į miliciją liudijimo, kad ne vagis — ne išeitis, nes ten gauna pažadą tik išsiti tų klausimą ir atsakyti, ar galės išduoti kokį liudijimą, kurį pažada ne greičiau, kaip už savaitės. Automatinė užkandinė neduoda peilio nei šakutės, nes, girdi, juk pavogsi. Į geresnį restoraną neleidžia be kaktaraiščio, nes irgi įtaria gal koks valkata ar vagis (išimtis ir čia užsieniečiams, kuriuos išleidžia bet kaip apsirėngusius).

Toks niūrus Vilniaus paveikslas buvo nupieštas Tiesoje, gruodžio 19 d. (ELTA)

PHILADELPHIA

• LB Vinco Krėvės lituanistinė mokykla sausio 9 d. (sekmadienį), 3:30 val. p. p. Šv. Andriejaus parapijos salėje rengia tradicinį vakarą — Kalėdų eglutę. Programoje — pasaka "Raudonkepuraite", mokių dainos ir tautiniai šokiai. Kalėdų Senelis apdovanos visus atsilankiusius vaikučius. Vakaras skiriamas visiems Philadelphiajos m. žiesiems lietuviukams, betgi maloniai kviečiami ir suaugusieji, kuriems smagu pasigėrėti vaikučių sugėbėjimais ir pasidžiaugti jų kalėdinėmis nuotaikomis.

Praeitais metais gruodžio 4 d. Chicagoje buvo pagerbtas lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos klebonas kun. Ansas Trakis, 25 metų kunigystės sukakties proga. Sukaktuvinko pasveikinti susibūrė įvairių lietuvių organizacijų vadovai ir visuomenininkai. Nuotraukoje viršuje pagerbime kalba Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis. Prie stalo iš kairės sėdi: dr. Martynas Anyšas, sukaktuvinkas kun. Ansas Trakis, kun. Kostas Burbulyš, kun. Stasys Neimanas. Apačioje dalis svečių. Prie stalo atpažinti: p. Anyšienė, adv. R. Skipitis, muz. A. Kučinas, p. J. Daužvardienė, dr. Adelė Trakienė ir Jurgis Anyšas.

M. Nagio nuotraukos

DR. A. RUDOKĄ ir PONIA,

brangiai motinai mirus, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Eugenija ir Juozas
Bartkai

Danguolė ir Eugenijus
Bartkai

Ona ir Bronius
Pulkauninkai

Mylimai Mamytei

A. A.

MARIJAI RUDOKIENEI

mirus, Dr. ANTANĄ RUDOKĄ su Ponia ir kitus šeimos narius, gilaus skausmo valandoje, nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu

Juozas Jurevičius

Brangiai Motinai

ONAI AUGŪNIENEI

Lietuvoje mirus, sūnų ALGI AUGŪNĄ ir dukterį

TAURUTĘ giliai užjaučiame

St. Majauskienė
Aldona ir Davetas Dulaičiai
Ligija ir Vaclovas Kybartai
Filomena ir Antanas Supronai

A. A.

MARIJAI RUDOKIENEI

mirus, sūnui Dr. ANTANUI RUDOKUI ir Poniai
reiškiame gilią užuojautą

Antanas ir Janina
Cukurai

Dr. ANTANUI RUDOKUI ir Poniai, jo mylimai mamytei ir uošvienei

A + A

MARIJAI RUDOKIENEI

mirus, reiškia gilią ir nuoširdžią užuojautą

Vytautas, Ieva, Vytukas jr. ir Mariukas
Kasniūnai

ALEKSANDRUI, KAZIMIERUI ir BRONIUI SILIŪNAMS,

jų tėveliui Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą

reiškia

Jurkūnai

IRENAI BUKAVECKIENEI,

Jos mamytei mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Jurkūnai

NAUJŲ METŲ proga

nuoširdžiai sveikinu Lietuvos Laisvės Kovų karo invalidus, savanorius-kūrėjus, Ramovėnus, Korp. Neo-Lithuania narius, tautininkus, visus gimines ir bičiulius, išblaškytus po platų pasaulį. Linkiu sveikatos ir laimės.

Jurgis Kiaunė

Dr. Remigijus Gaška apdovanotas American Institute of Chemical Engineers žymeniu bei medaliu už geriausiai suorganizuotą AICHE Public Relations Committee veiklą. R. Gaška vadovauja šiam komitetui Midland, Michigan sekcijoje. Iš 13 dalyvavusių komitetų R. Gaškos vadovaujamas geriausiai pasirodė, aktyviai panaudodamas vietinę spaudą ir radiją, sekcijos darbui ir chemijos inžinierių veiklai propaguoti.

APOLONIJOS STAŠKŪNIENĖS

mamytei Lietuvoje mirus, visai jos šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Aldona ir Jonas Rasteniai